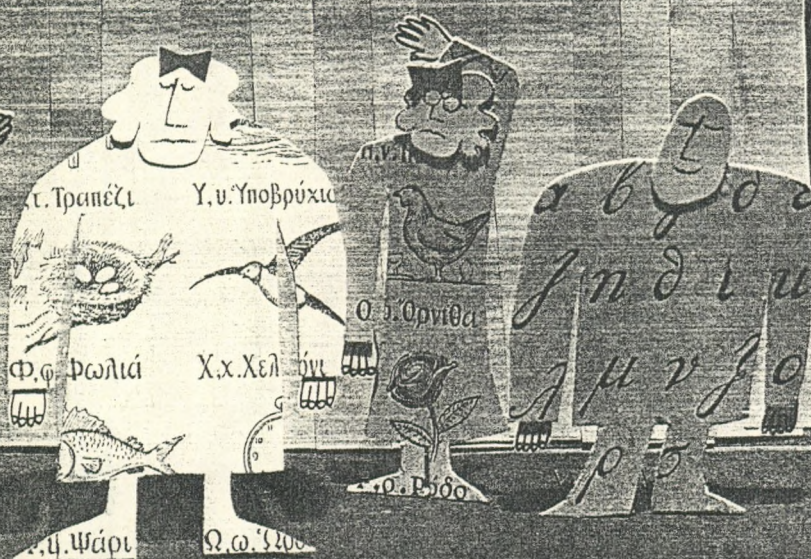

ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ Η ΜΙΑ ΑΚΟΜΗ ΣΥΓΧΥΣΗ;

Εισακτέοι στα
ΑΕΙ. Ένας
αριθμός κλειδί
για την κοινωνική
μας γαλήνη. Στη
φετινή αγωνία
προστέθηκε μια
ασαφής
εξαγγελία.
Ιδιωτικά
πανεπιστήμια.
Μια εναλλακτική
πρόταση για την
παιδεία, η οποία
όμως κρίνεται
προς το παρόν
αντισυνταγματική...
Ιδιωτικές σχολές,
κολέγια,
ελεύθερα
σπουδαστήρια και
παραρτήματα
ξένων
πανεπιστημίων
που λειτουργούν
με νόμο του...
1935 υπόσχονται
αυξημένα
δίδακτρα, αλλά
δεν είναι σε θέση
να υποσχεθούν
τίποτα για τους
τίτλους σπουδών
τους. Εν τω
μεταξύ,
η αγορά εργασίας
θέτει τους όρους
της...

της Μάρως
Βασιλειάδου
Σκίτσα: Ιωάννα

ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

Κάθε χρόνο στις αρχές Ιουλίου ανακοινώνονται οι βαθμολογίες των υποψηφίων στις εξετάσεις για τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Για όσους τα πράγματα δεν πήγαν καλά, αρχίζει ένα πολύ «θερμό» καλοκαίρι που θα κορυφωθεί το Σεπτέμβριο. Οι επιτυχόντες φίλοι θα ετοιμάζονται για τις εγγραφές τους στο πανεπιστήμιο κι εκείνοι θα αρχίσουν σοβαρά να αναρωπιούνται για το μέλλον τους. Μοναξιά! Η αγωνία των γονιών για επαγγελματική αποκατάσταση κάνει ακόμη μεγαλύτερη τη σύγχυση. Στο τέλος: «Επιτέλους, θα βρούμε κάποια καλή ιδιωτική σχολή. Ας πληρώσουμε».

Κι αρχίζει το τρέξιμο, τα τηλεφώνια, οι απορίες. Ποια σχολή είναι καλή, πολλά τα λεφτά,

αυτή η σχολή συνεργάζεται με το εξωτερικό κ.λπ. Και ξαφνικά σαν κεραυνός εν αιθρία ήρθε, έρχεται, και η κυβερνητική εξαγγελία της ίδρυσης μη κρατικών πανεπιστημίων στην Ελλάδα για να περιπλέξει περισσότερο τα πράγματα. Για τους γνώστες του θέματος, η ιδιωτικοποίηση των πανεπιστημίων στη χώρα γεννά προβληματισμούς πρακτικής και ιδεολογικής μορφής. Κι ακόμη, ένα συνταγματικό ζήτημα. Για τους ήδη μπερδεμένους γονείς και τους περισσότερο σαστισμένους αποτυχόντες υποψηφίους, αυτή η κατάσταση μοιάζει γεμάτη ερωτηματικά και παγίδες.

Κατ' αρχήν, για να ξεκαθαρίσουμε τα πράγματα, τίποτα το διαφορετικό δεν έχει συμβεί. Όλα αυτά τα δεκάδες κέντρα

ΤΑ «ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ» ΓΝΩΣΤΑ ΩΣ ΚΟΛΕΓΙΑ

Μεικτά: με τμήματα ελληνόφωνα και αγγλόφωνα.

Διάρκεια φοίτησης: 2ετής και 3ετής.

Ειδικότητες: κυρίως marketing, διαφήμιση, δημόσιες σχέσεις.

Δίδακτρα: από 300.000 έως 500.000 δρχ. το χρόνο.

● ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΟΛΕΓΙΟ ST. GEORGE

● B.C.A.

● EUROCENTER COLLEGE

ΑΓΓΛΟΦΩΝΑ ΚΑΙ ΜΕΙΚΤΑ

Διάρκεια φοίτησης: 4ετής.

● I.T.S. COLLEGE: Τμήματα: οικονομία, διοίκηση επιχειρήσεων, ευρωπαϊκές - διεθνείς σχέσεις, πληροφορική.

Δίδακτρα: περίπου 780.000 το χρόνο.

● SOUTHEASTERN COLLEGE: Τμήματα: Πληροφορική, υψηλή τεχνολογία, διοίκηση επιχειρή-

σεων, ανθρωπιστικές - κοινωνικές επιστήμες, δημοσιογραφία, καλλιτεχνικές σπουδές.

Δίδακτρα: περίπου 600.000 δρχ. το χρόνο.

● MEDITERRANEAN COLLEGE: τμήματα: πληροφορική, διοίκηση επιχειρήσεων, παιδαγωγικές σπουδές, ψυχολογία, επικοινωνία, δημοσιογραφία.

Δίδακτρα: περίπου 450.000 δρχ. το χρόνο.

● DEREE COLLEGE: Τμήματα:

Διοίκηση επιχειρήσεων:

— Γενική διοίκηση.

— Management.

— Marketing.

— Λογιστικά - χρηματικά.

Θεωρητικός κύκλος.

— Αγγλική φιλολογία.

— Οικονομία.

— Ψυχολογία - Κοινωνιολογία.

— Ιστορία - Φιλοσοφία.

— Χορός.

Δίδακτρα: Ξεκινούν από 300.000 δρχ. το χρόνο.

Τα παραπάνω σπουδαστήρια είναι αναγνωρισμένα από διεθνείς φορείς και πανεπιστήμια και δίνουν τη δυνατότητα συνέχισης σπουδών σε πανεπιστήμια των ΗΠΑ, Καναδά και Ευρώπης. Ωστόσο, κάθε μεταπτυχιακή σπουδή, ακόμη και σε αναγνωρισμένα από το ελληνικό κράτος πανεπιστήμια, δεν αναγνωρίζεται από το ΔΙΚΑΤΣΑ. Προς το παρόν.

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΑ

Τα «μικρομεσαία»

Διάρκεια φοίτησης: 1ετής, έως και 3ετής. Συνήθως και τμήματα ταχύρρυθμης εκπαίδευσης.

Ειδικότητες · πληροφορική: Προγραμματιστές. Αναλυτές, Η/Υ. Τεχνικοί Computers, χειριστές.

— Λογιστές Γραμματείς: Λογιστική, δακτυλογραφία, στενογραφία, telex.

— Οργάνωση και διοίκηση επιχειρήσεων: Γραμματείς διοίκησης, στελέχη επιχειρήσεων.

— Παιδαγωγικές σπουδές: Βρεφονηπιοκόμοι, νηπιαγωγοί, ψυχολόγοι.

— Νοσοκομειακές σπουδές: Μαίες, νοσοκόμοι.

— Αισθητική · κομμωτική.

— Σπουδές μόδας.

— Γραφικές τέχνες: Design, διακοσμητές εσωτερικών χώρων, γραφίστες.

— Φωτογραφία.

— Δημοσιογραφία.

— Κινηματογράφος: Μοντάζ, σκηνοθεσία.

Δίδακτρα: Περίπου από 150.000 δραχ. μέχρι 300.000 δραχ. το χρόνο.

Κάποια απ' αυτά, κυρίως όσα σχετίζονται με παιδαγωγικές · ψυχολογικές σπουδές, συνεργάζονται και με ξένα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

ελευθέρων σπουδών που λειτουργούσαν εδώ και χρόνια, κυρίως στην Αθήνα, παραμένουν. Κι όχι μόνον αυτό. Αυξάνονται, εκσυγχρονίζονται κι αποκτούν πιο χρήσιμες ειδικότητες. Το ίδιο συμβαίνει και με τα κολέγια, με τη λάμψη της αμερικανικής εκπαίδευσης. Εάν αντέχει η τσέπη σας, από τον Σεπτέμβριο φαίνεται ότι θα έχετε περισσότερες εναλλακτικές λύσεις. Οι διδασκόμενοι τομείς βέβαια φαίνεται να παραμένουν οι ίδιοι, αλλά κι αυτό έχει την εξήγησή του. Αυτές οι ειδικότητες έχουν ζήτηση.

Βέβαια, υπάρχει κι ένα πρόβλημα, η αναγνώριση του πτυχίου. Όλα αυτά τα κέντρα ελευθέρων σπουδών παρέχουν, μετά την αποφοίτηση, τίτλους σπουδών που δεν ανα-

γνωρίζονται από το ελληνικό κράτος. Σίγουρα, λοιπόν, οι ζηλευμένες πόρτες του Δημοσίου μένουν ερμητικά κλειστές για σας. Στον ιδιωτικό τομέα τώρα, μην εκπλαγείτε, εάν για παράδειγμα σε κάποιον παιδικό σταθμό σας προτιμήσουν από έναν πτυχιούχο του Παιδαγωγικού Τμήματος του Πανεπιστημίου. Ο μισθός σας θα είναι μικρότερος.

Το πρόβλημα, βέβαια, είναι ακόμη μεγαλύτερο για μια σειρά Έλληνες που μετά από σπουδές σε τέτοια κέντρα ελευθέρων σπουδών έγιναν δεκτοί σε αναγνωρισμένα από το ελληνικό κράτος πανεπιστήμια του εξωτερικού. Μετά την αποφοίτησή τους, από εκεί, οι τίτλοι σπουδών που απέκτησαν δεν αναγνωρίζονται στη χώρα μας ▶

ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

αφού οι σπουδές τους ξεκίνησαν σε ελεύθερα σπουδαστήρια.

Μέσα σ' αυτή την ήδη φορτισμένη ατμόσφαιρα ήρθε να προστεθεί λοιπόν κι η κυβερνητική εξαγγελία. Μην πελαγοδρομείτε όμως. Το κράτος εκδήλωσε βέβαια την επιθυμία του, αλλά φαίνεται ότι η επεξεργασία αυτής της πρότασης δεν έχει καν αρχίσει. Αντίθετα, υπάρχει προς το παρόν μια ρητή απαγόρευση του Συντάγματος. Σύμφωνα με το άρθρο 16, παρ. 5, 6, 8, εκδ. Β', «η σύσταση ανωτάτων σχολών από ιδιώτες απαγορεύεται». Τυπικά, ο συντομότερος χρόνος για να ξεπεραστεί αυτό το συνταγματικό εμπόδιο είναι τα 2 χρόνια. Τηρώντας τις νόμιμες διαδικασίες. Τώρα, βέβαια, εάν με θαυμαστό τρόπο, όπως συνηθίζεται, υπερπηδήσουμε τους περιορισμούς, αυτό είναι μια άλλη συζήτηση.

Βέβαια, εσείς άλλα διαβάσετε καθημερινά στις εφημερίδες. Συζητούν οι πρυτάνεις, σχολιάζουν οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι. Από την άλλη πλευρά, μαθαίνετε για τα εγκαίνια νέων κολεγίων. Ήδη αρκετοί ιδιοκτήτες ιδιωτικών σχολείων ετοιμάζονται να έρθουν σε επαφή με ξένα πανεπιστήμια για να δημιουργήσουν είτε παραρτήματά τους στην Ελλάδα, είτε αυτόνομες σχολές. Μάλιστα, οι σημερινοί ιδιοκτήτες των σχολών ΣΒΙΕ έχουν προχωρήσει στην ίδρυση κολεγίου πανεπιστημιακών προδιαγραφών. Σύγχρονες εγκαταστάσεις, άνετη φοίτηση, διδακτικό προσωπικό αποτελούμενο από καθηγητές με πανεπιστημιακή πείρα. Και πάνω απ' όλα, λειτουργία σύμφωνα με τις αρχές της «μεγιστής προσπάθειας» από το φοιτητή. Φτάνουν όμως αυτά για την ίδρυση ενός πανεπιστημίου; Εξαρτάται το πανεπιστήμιο, θα απαντήσουμε. Εάν οι φιλοδοξίες μας είναι για μη κρατικά ιδρύματα επιπέδου Χάρβαρντ ή Γιέιλ, σίγουρα αστεειεύομαστε. Για τη δημιουργία ενός τέτοιου εκπαιδευτικού ιδρύματος απαιτείται εκτός της μεγάλης παράδοσης και μια δαπάνη δισεκατομμυρίων δολαρίων.

Στην Ευρώπη, τα ιδιωτικά πανεπιστήμια αποτελούν μεμονω-

μένες περιπτώσεις. Ποιος θα προτιμούσε ένα κολέγιο, εάν είχε τη δυνατότητα να φοιτήσει στη Σορβόνη, για παράδειγμα, ή στο Λόντον Σκουλ οφ Εκονόμικς;

Κι ερχόμαστε πάλι στην Ελλάδα. Εσείς ακόμη αναρωτιέστε, θα γίνουν ή όχι ιδιωτικά πανεπιστήμια στην Ελλάδα;

Προς το παρόν όχι, τυπικά και ουσιαστικά. Εκτός εάν βρεθεί κάποιος ιδιώτης με διάθεση να επενδύσει υπέρογκα ποσά για τη δημιουργία ενός πραγματικά αξιόλογου μη κρατικού πανεπιστημίου. Για τις εγκαταστάσεις, το διδακτικό προσωπικό και την έρευνα.

Το πιο πιθανό είναι πως όλοι θα προσανατολιστούν στην ίδρυση σχολών με ειδικότητες που εύκολα και γρήγορα θα απορροφούνται από την αγορά εργασίας.

Και με το κρατικό πανεπιστήμιο τι γίνεται; Οι πανεπιστημιακοί καθηγητές με αφορμή την κυβερνητική εξαγγελία μίλησαν για την ένδεια της ανώτατης εκπαίδευσης, τους χαμηλούς μισθούς τους. Ακόμη μίλησαν και για τις αρτηριοσκληρωτικές νοοτροπίες και τις γραφειοκρατικές διαδικασίες στα ΑΕΙ.

Μαθαίνοντας τα δεν έχετε άδικο να σκέφτεστε πως το καράβι της ανώτατης εκπαίδευσης κλυδωνίζεται επικίνδυνα. Απορείτε κιόλας γιατί όλοι οι ενδιαφερόμενοι, το κράτος, οι καθηγητές κι οι φοιτητές δεν δραστηριοποιούνται. Η εξαγγελία της ίδρυσης κρατικών πανεπιστημίων δεν φάνηκε να τους ανησυχεί ιδιαίτερα. «Δεν φοβόμαστε τον ανταγωνισμό», δήλωσαν. Ίσως γιατί γνωρίζουν ότι προς το παρόν έχουν να συναγωνιστούν μόνο πανεπιστήμια «δεύτερης κατηγορίας» όπως οι ίδιοι τα ονόμασαν.

Κεντρικό συμπέρασμα, τα λιμνάζοντα ύδατα της ανώτατης εκπαίδευσης φαίνονται να κινούνται ελαφρώς. Στο μεταξύ, η ιδιωτική πρωτοβουλία πάντα πιο ευέλικτη και άμεση στις αντιδράσεις της έχει ήδη δραστηριοποιηθεί. Το μέλλον θα κρίνει τις εξελίξεις. Προς το παρόν από το Σεπτέμβριο οι διαφημίσεις για ιδιωτικά σπουδαστήρια θα αυξηθούν κι ο χορός καλά κρατεί.

**ΕΠΤΑ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΑ ΙΔΙΩΤΙΚΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ**

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ
Β. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΠΑΝΤΑ ΣΤΟ «ΕΝΑ»**

Φωτ.: Μ. ΚΟΝΤΑΞΑΚΗΣ

1. Υπάρχει η εξαγγελία για την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων. Πώς θα προχωρήσετε στην υλοποίησή της;

- Έχοντας επίγνωση της σοβαρότητας του θέματος θα προχωρήσουμε, έπειτα από προσεκτική μελέτη της ιδιόμορφης οικονομικής, νομικής και κοινωνικής πραγματικότητας της χώρας μας και με την προηγούμενη διασφάλιση όλων των προϋποθέσεων που θα προστατεύσουν τα χαμηλά εισοδήματα από μια άνιση μεταχείριση και τα δημόσια ΑΕΙ από οποιονδήποτε κίνδυνο υποβάθμισης.

2. Έχει συσταθεί το Συμβούλιο Ανώτατης Εκπαίδευσης που θα επεξεργαστεί την πρόταση; Ποιοι το αποτελούν;

- Έχει συγκροτηθεί ομάδα εργασίας, η οποία θα μελετήσει το πρόβλημα και θα μας υποβάλει πλήρη μελέτη μέ-

χρι τον προσεχή Σεπτέμβριο. Τα μέλη της επιτροπής είναι:

α) Πέτρος Γέμπος, καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, ως συντονιστής.

β) Βασίλειος Σκουρής, καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ως αναπληρωτής συντονιστού.

γ) Θεμιστοκλής Ξανθόπουλος, καθηγητής Ε.Μ.Π., ως μέλος.

δ) Νικόλαος Κλαμαρής, αναπλ. καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, ως μέλος.

ε) Ευάγγελος Βολουδάκης, αναπλ. καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, ως μέλος.

στ) Παναγιώτης Μπερνίτσας, αναπλ. καθηγητής Πανεπιστημίου Θράκης, ως μέλος.

ζ) Ιωάννης Αναστόπουλος, αναπλ. καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, ως μέλος.

η) Σπύρος Ταλιαδούρος, διδάκτορας Νομικής - βουλευτής, ως μέλος.

θ) Αθανασία Τσαμπάση, Σύμβουλος της Επικρατείας.

ι) Πέτρος Χριστόφορος, Σύμβουλος της Επικρατείας.

3. Για ποιους λόγους προωθείται η ίδρυση μη κρατικών Πανεπιστημίων;

- Οι συνθήκες ανταγωνισμού που αναπόφευκτα θα δημιουργηθούν με την ίδρυση των πανεπιστημίων αυτών, θα ταρακουνήσουν το σημεινικό τέλμα και θα συμβάλουν έτσι στην ποιοτική αναβάθμιση και της δημόσιας ανώτατης εκπαίδευσης. Θα περιοριστεί σημαντικά η διαρροή εγκεφάλων, αλλά και η διαρροή πολυτίμου συναλλάγματος που διατίθεται για την εκπαίδευση των νέων μας στο εξωτερικό, συχνά σε αμφίβολης ποιότητας ιδρύματα. Σήμερα, όποιος θέλει, περνάει τα σύνορά μας και σπουδάζει όπου θέλει και ό,τι θέλει, χωρίς να μπορεί να ισχύει εθνικός προγραμματισμός. Σήμερα περιμένουν να διοριστούν στα δημοτικά σχολεία της χώρας 8.000 απόφοιτοι της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Σκοπίων.

4. Οι ιδιωτικές σχολές τρίτοβάθμιας εκπαίδευσης, που ήδη έχουν προγραμματίσει τη λειτουργία τους, μέχρι να τακτοποιηθεί η νομική εκκρεμότητα, θα παρέχουν αναγνωρισμένα πτυχία;

- Κανένας οργανισμός ή κολέγιο δε νομιμοποιείται να εμφανίζεται ή να διαφημίζεται ως ιδιωτικό ΑΕΙ, ούτε να προδικάζει τη μελλοντική λειτουργία με την ιδιότητα αυτή. Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να γνωρίζουν ότι όλα τα ποικιλώνυμα κολέγια κ.λπ. λειτουργούν απλώς ως Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών και δεν χορηγούν τίτλους αναγνωριζόμενους στην Ελλάδα.

5. Γιατί αποφασίζεται η ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων και όχι η ενίσχυση των κρατικών;

- Η αναγνώριση δικαιώματος ύπαρξης της ιδιωτικής εκπαίδευσης, σε όλες τις βαθμίδες, σε καμία περίπτωση δεν αντιστρατεύεται τον κύριο στόχο μας που είναι ο εκσυγχρονισμός και η ποιοτική

άνοδος της δημόσιας εκπαίδευσης. Έργο της πολιτείας, σε κάθε περίπτωση, θα παραμείνει η εποπτεία όλων των πανεπιστημίων, κρατικών και μη κρατικών, η ορθολογική χωροταξική και λειτουργική αναπτυξή τους και η διασφάλιση των προϋποθέσεων για την απρόσκοπτη και ποιοτικά άρτια λειτουργία τους.

6. Τι ποσοστό του προϋπολογισμού δαπανάται σήμερα για την Ανώτατη Εκπαίδευση;

- Το ποσοστό του κρατικού προϋπολογισμού για την Ανώτατη Παιδεία ανέρχεται στο 1,4% του τακτικού και 3,4% του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων, καθώς και στο 16% των δαπανών για την Παιδεία. Είναι γεγονός ότι ο εκπαιδευτικός προϋπολογισμός είναι ανεπαρκής και από τους χαμηλότερους της ΕΟΚ. Είναι ανάγκη να ξεπεράσουμε στην πράξη την αντίληψη της αποκλειστικής κρατικής χρηματοδότησης της Παιδείας και ιδιαίτερα των ΑΕΙ. Απαιτείται η εξεύρεση νέων και πιο ευέλικτων τρόπων χρηματοδότησης, κυρίως των μεταπτυχιακών σπουδών και της έρευνας όπου υστερούμε αισθητά. Κι ακόμη, είμαστε αποφασισμένοι να αξιοποιήσουμε όλες τις δυνατότητες που προσφέρει η ΕΟΚ. Θα στηρίζουμε τα ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα να ανοίξουν τις πόρτες τους στην ευρωπαϊκή συνεργασία που θα μας ωφελήσει, όχι μόνο οικονομικά, αλλά ακαδημαϊκά και επιστημονικά.

7. Πιστεύετε ότι είναι ανεπαρκές το ελληνικό κρατικό πανεπιστήμιο για τον ευρωπαϊκό χώρο;

- Όλοι αναγνωρίζουν ότι η κατάσταση της Παιδείας μας είναι τραγική και επιβάλλεται να προχωρήσουμε με τόλμη σε μέτρα εκσυγχρονισμού. Ο βασικότερος μοχλός για το ξεπέρασμα της κρίσης, αλλά και για μια ουσιαστική παρέμβαση και συμμετοχή στο νέο κοινωνικοπολιτικό και ιστορικό γίνεσθαι που διαμορφώνεται στην Ευρώπη αλλά και τον κόσμο, είναι η Παιδεία.